

و در ایام محرم و ماه رمضان نیز به تبلیغ دین و مذهب در شمال عراق (کربلا) می پرداخت و بسیاری از مردم را به تشیع رهنمون ساخت.

آیت الله تبریزی در سال ۱۳۵۵ ش به علت فشارهای رژیم بعث بر ایرانیان، پس از ۲۳ سال اقامت در نجف اشرف، به قم بازگشت و به تألیف و تدریس و تربیت هزاران نفر از فضلا و علما پرداخت و درس فقه معظم له، در سالیان اخیر یکی از پررونق ترین درس های حوزه علمیه قم بود.

ایشان در طول نهضت اسلامی، در صف اول مبارزه با رژیم شاه بود و نامش در ذیل اعلامیه های علما و اساتید حوزه علمیه قم دیده می شد (از جمله اولین امضا در محکومیت فاجعه تبریز در ۲۹ بهمن ۱۳۵۷ و دومین امضا در محکومیت فاجعه قم در ۱۹ دی ۱۳۵۶ مربوط به ایشان است). در طول دفاع مقدس، همراهی ایشان با رزمندگان و شرکت در تشییع پیکرهای پاک شهدا مشهود همگان بود. فروتنی، زهد و ساده زیستی، نظم در زندگی و عشق و دلدادگی به اهل بیت عصمت و طهارت در زندگی اش نمایان بود. بر احیای امراتمه اطهار (ع) و عزاداری حضرت زهرا (س) و ایام فاطمیه پای می فشرد و در روز شهادت حضرت زهرا (س) با پای برهنه و با چشم گریان، در هیئت عزاداری حاضر می شد و برای عرض تسلیت به حرم مطهر حضر فاطمه معصومه (س) می رفت. در مقابل کژی ها و سخنان باطل می ایستاد و بدون ملاحظه احدی، موضع گیری می نمود و از ارزش ها و مبانی تشیع، سرسختانه حمایت می کرد.

آیت الله گلپایگانی (بخشی از کفایه) و حاج میرزا علی زنوز، به درس خارج آیات عظام: آقای بروجردی، حجت کوهکمری و سید محمد محقق داماد حاضر شد و بهره های فراوان برد. و ادبیات و مقداری از سطوح را همراه با دوست دانشمندش آیت الله حاج شیخ جعفر سبحانی نزد آیت الله میرزا فتاح شهیدی، و شیخ حسین شنب غازی و مرحوم آیت الله شیخ کاظم تبریزی فرا گرفت. سپس در سال ۱۳۲۵ ش، رهسپار حوزه علمیه قم شد و پس از تکمیل سطوح عالی نزد استادانی مانند: مرحوم آیت الله مرعشی نجفی و آیت الله میرزا احمد کافی الملک تبریزی، به درس آیات عظام: آقای بروجردی، حجت کوهکمری و مرحوم میرزا علی زنوزی حاضر شد و بهره های فراوان برد و علاوه بر تحصیل، به تدریس سطوح نیز پرداخت و از طرف آیت الله بروجردی به عنوان ممتحن حوزه برگزیده شد. در سال ۱۳۳۴ ش، به نجف اشرف مهاجرت کرد و با جدیت و کوشش فراوان به درس های آیات عظام: سید عبدالهادی شیرازی، سید ابوالقاسم خویی و میرزا باقر زنجانی حاضر شد و بیش از همه، به آیت الله خویی دل بست و لحظه ای از درس های فقه، اصول و تفسیر معظم له غافل نشد و مورد توجه فراوان استادش قرار گرفت؛ چنان که از اصحاب مجلس استفتای ایشان به شمار می رفت و در سفر و حضر، ملازم معظم له بود. وی علاوه بر تحصیل، به تدریس سطوح (کفایه و مکاسب) اشتغال داشت و گروه بسیاری از فضلاء نجف به درس او حاضر می شدند

درگذشتگان

آیت الله العظمی تبریزی

چراغ فروزان فقاقت شیعه و چشم بیدار و نگاهبان هوشیار تشیع، مرجع عالیقدر حضرت آیت الله العظمی میرزا جواد تبریزی، یکی از اختران تابان آسمان مرجعیت بود. معظم له، به سال ۱۳۴۵ ق/ (۱۳۰۵ ش) در تبریز زاده شد. تحصیلات علوم جدید را تا سال دوم دبیرستان به پایان رسانید و به شوق فراگیری علوم دینی، در ۱۸ سالگی (۱۳۲۲ ش)، به مدرسه طالبیه رفت به مدرسه طالبیه رفت و ادبیات و سطوح را نزد حضرات آیات: شیخ کاظم تبریزی (جامع المقدمات)، سید مرتضی شبستری (منطق و مطول)، میرزا فتاح شهیدی و شیخ حسین شنب غازی (سطوح متوسطه) فرا گرفت، سپس در سال ۱۳۲۵ ش، رهسپار حوزه علمیه قم شد و پس از تکمیل سطوح عالی نزد استادانی مانند آیات: حاج میرزا حسن تیلی (ظنّ مسائل)، میرزا احمد کافی تبریزی (برائت و اشتغال)،

فقید سعید تمام وقت و زندگی اش را به تدریس و تألیف گذرانید و بدون فوت وقت و با گذشتن از رفاهیات زندگی، چه در ایام تحصیل و چه در ایام تعطیل، درس داد و شاگرد تربیت کرد و نگاشت و به بحث و مذاکره علمی پرداخت. او به غیر از درس های عمومی فقه و اصول، درس خصوصی هم در منزل برای فضلا داشت که در ایام تابستان هم ادامه می یافت و بقیه وقت خود را به مطالعه و پاسخ به استفتائات و تحقیق و تألیف در فقه، اصول، رجال، کلام و عقاید می گذراند.

تألیفات معظم له عبارت اند از:

۱. ارشاد الطالب (تعلیقه بر مکاسب - ۴ج)؛
۲. صراط النجاة (پاسخ به استفتائات - ۶ج)؛
۳. دروس فی مسائل علم الاصول (۵ج)؛
۴. التهذیب فی مناسک الحج و العمرة (۳ج)؛
۵. طبقات الرجال، مخطوط - (۱۰ج)،
۶. تنقیح مبانی الاحکام، شرح العروة الوثقی تاکنون چهار جلد از این کتاب درباره بحث های اجتهاد و تقلید و طهارت به چاپ رسیده و ابواب: صلات، صوم، خمس و زکات مخطوط است؛

۷. کتاب القصاص؛

۸. اسس القضاء و الشهادة؛

۹. اسس الحدود و التعزیرات؛

۱۰. منهاج الصالحین (۲ج)؛

۱۱. حاشیه عروة الوثقی،

۱۲. حاشیه وسیلة النجاة (مخلوط)،

۱۳. مناسک الحج،

۱۴. المسائل المنتخبة؛

۱۵. استفتائات فی مسائل الحج؛

۱۶. توضیح المسائل؛

۱۷. استفتائات (۲ج)؛

۱۸. اعتقاداتنا؛

۱۹. الانوار الالهية فی المسائل العقائدية؛

۲۰. فذک؛

۲۱. فقی السهو عن النبی؛

۲۲. النصوص الصحيحة علی امامة

الائمة الاثني عشر؛

۲۳. ظلمات فاطمة الزهرا (س)؛

۲۴. تترتبه الانبياء؛

۲۵. الشعائر الحسينية؛

۲۶. لبس السواد؛

۲۷. زیارة عاشوراء فوق الشبهات.

چراغ زندگی آن فقیه بزرگ در ۸۰ سالگی، در تاریخ دوشنبه ۲۸ شوال المکرم ۱۴۲۷ق برابر با ۲۹ آبان ۱۳۸۵ خاموش شد. با اعلام خیر وفاتش، جامعه تشیع عزادار و سوگوار شد و در ایران سه روز عزای عمومی اعلام و حوزه های علمیه ایران، عراق، لبنان، سوریه و عربستان تعطیل گردید و سیل پیام های تسلیت از سوی مراجع معظم تقلید، رهبر انقلاب، نهادهای دینی و انقلابی صادر شد و پیکر پاکش روز چهارشنبه با حضور مراجع عظام تقلید و شرکت میلیونی مردم عزادار از سراسر ایران و سایر ممالک اسلامی تشییع و پس از نماز آیت الله العظمی وحید خراسانی بر آن، در مسجد بالا سر حرم حضرت فاطمه معصومه (س) به خاک سپرده و عالمی از علم و عمل و جهانی از فضل و فقاقت در خاک نهدان شد.

*

آیت الله یثربی کاشانی

حضرت آیت الله آقای حاج سید مهدی یثربی کاشانی، امام جمعه کاشان و نماینده ولی فقیه در آن شهر و نماینده خبرگان استان اصفهان بود.

فقید سعید در ذیحجه الحرام ۱۳۴۴ق/

۱۳۰۴ش در بیت علم و فضیلت زاده شد.

پدر بزرگوارش آیت الله سید محمدرضا پشت مشهدی کاشانی (م ۱۳۴۷ق) مرجع بزرگ کاشان و از شاگردان آیات عظام:

میرزای شیرازی، میرزا محمد تقی شیرازی و سید محمد فشارکی، و جد عالی مقامش آیت الله حاج سید اسماعیل کاشانی - بن سید عبدالرزاق بن عبدالحی حسینی پشت مشهدی - از شاگردان شیخ انصاری و نویسنده تقریرات درس فقه و اصول او بود. (فقیه البشر، ص ۱۶۰). معظم له در حدود ۴ سالگی پدر را از دست داد و تحت تربیت برادر بزرگش آیت الله میر سیدعلی یثربی کاشانی (م ۱۳۷۹ق) قرار گرفت و پس از کودکی و در ایام نوجوانی سطوح متوسط را نزد آیت الله شیخ محمد نجفی، و بخشی از سطوح عالی را هم نزد برادر بزرگوارش آموخت. سپس در سال ۱۳۶۸ق به قم رفت و به تکمیل سطوح عالی نزد حضرات آیات: مرعشی نجفی و سلطانی طباطبائی پرداخت و پس از آن به درس خارج آیات عظام: آقای بروجردی، امام خمینی، محقق داماد، گلپایگانی و اراکی رفت و به علاوه، به درس تفسیر و فلسفه علامه طباطبائی نیز حاضر شد و میانی علمی اش را استوار ساخت و تقریرات دروس آنان را نگاشت. در سال ۱۳۷۹ق، پس از درگذشت برادر عالیقدر خویش، به امر آیت الله بروجردی به زادگاهش بازگشت و مردانه دامن همت به کمر زد و به خدمات فراوان دینی و اجتماعی دست یازید.

فقید سعید در طول حدود ۵۰ سال فعالیت خویش به تدریس علوم دینی (سطوح عالی و خارج فقه)، اقامه جماعت، منبر و تبلیغ، اعزام مبلغ به اطراف و اکناف، ساخت خانه های بسیار برای خانواده های نیازمند، درمان بیماران، ازدواج و اشتغال جوانان، رسیدگی به مسائل و مشکلات مردم، رفع دعاوی و فصل خصومات پرداخت.

وی با تأسیس حوزه علمیه کاشان، چراغ دانش را در این شهر برافروخت و بسیاری از جوانان - دختر و پسر - را با معارف اصیل تشیع آشنا ساخت. خدمات آن مرد بزرگ به اینها منحصر نمی شود؛ تأسیس حوزه علمیه ولی عصر (در قمصر)، زائر سرا

اختلافات و نزاع های گروهی و ایجاد صلح و وحدت موفق شد.

او سپس در قزوین ماندگار شد و به احیای مدارس و موقوفات و تربیت و تدریس طلاب پرداخت و در جریان انقلاب اسلامی ایران فعالانه شرکت داشت و با سخنرانی های خود در شهرهای مختلف و به راه انداختن راهپیمایی ها و اجتماعات گوناگون، به مبارزه با رژیم پهلوی برخاست. در سال ۱۳۵۸ ش، از سوی امام خمینی به امامت جمعه تاکستان و از سوی مردم استان قزوین به نمایندگی سومین دوره مجلس خبرگان برگزیده شد. از آثار اوست:

۱. تقریرات درس فقه آیت الله خوبی؛
۲. تقریرات درس اصول آیت الله خوبی؛
۳. نوشتارهای بسیار در تفسیر قرآن؛
۴. نوشتارهای گوناگون در مسائل کلامی. سرانجام آن عالم عالی مقام، در ۹۱ سالگی، در سحرگاه دوشنبه ۱۹ رجب ۱۴۲۷ ق برابر با ۳ مرداد ۱۳۸۵ ش بدرود حیات گفت و پیکر پاکش پس از تشییع با شکوه با حضور ده ها هزار نفر، و نماز آیت الله العظمی نوری همدانی بر آن، در زادگاهش در قبرستان عمومی «شال» به خاک آرمید.

*

حجت الاسلام بروجردی

حجت الاسلام و المسلمین آقای حاج شیخ محمدحسین بروجردی، یکی از فضلا و نویسندگان حوزه علمیه قم بود. فقید سعید در ۱۳۱۴ ش/ ۱۳۵۴ ق، در مشهد مقدس، در بیت علم و فضیلت زاده شد. پدرش

آیت الله موسوی شالی

حضرت مستطاب آیت الله حاج سیدحسن موسوی شالی، یکی از علمای بزرگ منطقه قزوین و تاکستان بود. وی در سال ۱۳۳۲ ق/ ۱۲۹۵ ش، در شال به دنیا آمد. پدرش میرزا محمد یکی از واعظان و منبری های منطقه بود که فرزندش را به تحصیل علوم دینی واداشت. نخست مقدمات را نزد مرحوم شیخ محمدباقر عاملی فرا گرفت و در سال ۱۳۵۳ ق، همراه پدرش به حوزه علمیه نجف رفت و از مقدمات تا پایان سطوح را نزد اساتید بنام مانند حضرات آیات: میرزا باقر زنجان و سید محمود مرعشی شوشتری فرا گرفت و پس از آن به درس خارج آیات عظام: سید ابوالحسن اصفهانی، سید عبدالهادی شیرازی، سید محمود شاهرودی و سید ابوالقاسم خویی حاضر شد و سال ها از فیض آنان بهره برد. او بیش از همه در درس های فقه و اصول آیت الله خویی حضور یافت و مورد توجه مخصوص ایشان بود و درس معظم له را برای گروهی تقریر می نمود و سطوح عالی را هم تدریس می کرد.

وی پس از گذشت ۲۳ سال از اقامت در نجف و با اخذ اجازات متعدد از استادانش، در سال ۱۳۷۶ ق برای صلح رحم به زادگاهش بازگشت و با مشاهده مشکلات و نیازهای مردم منطقه و احساس تکلیف، در شال ماندگار شد و به خدمات علمی و دینی و اجتماعی بسیار مانند: احداث ده ها مسجد، مدرسه، درمانگاه، حمام، جاده و غسلخانه، تبلیغ و تدریس، مبارزه با مظاهر فساد، رفع خصومات و فصل دعاوی و حل

و هتل رضوی (در مشهد مقدس)، خوابگاه دانشجویی (در تهران)، مدرسه علمیه مکتب کوثر (در کاشان)، درمانگاه، گورستان، صندوق قرض الحسنه و ده ها مسجد و حسینیه و مدرسه و حمام در شهر و روستاهای اطراف از خدمات آن مرد بزرگوار است.

او در دوران انقلاب اسلامی به مبارزه پیگیر و مستمر با رژیم شاه پرداخت و در تمام اعتراض ها و راهپیمایی ها در صف مقدم قرار داشت و انبوه اعلامیه ها و پیام های او در طول ۴۰ سال، نشانگر این مدعاست. در طول جنگ تحمیلی، بارها به جبهه های جنگ رفت و به تقویت مادی و معنوی رزمندگان اسلام پرداخت و با سخنرانی های شورآفرین خویش، خاطره نیکویی به یادگار نهاد. او در مرداد سال ۱۳۵۸ ش دستور امام خمینی به امامت جمعه کاشان و در ۱۳۶۲ ش، به نمایندگی معظم له در منطقه منصوب شد و سه دوره متوالی هم از سوی مردم استان اصفهان، به نمایندگی مجلس خبرگان برگزیده شد. از آثار اوست:

۱. تقریرات درس فقه آیت الله بروجردی؛
۲. تقریرات در اصول امام خمینی؛
۳. مجموعه اعلامیه ها و پیام های او در طول انقلاب اسلامی؛

۴. مجموعه نوارهای سخنرانی ها، خطبه های جمعه و درس های فقه ایشان. معظم له، به دنبال بیماری ریوی - ناشی از مصدومیت شیمیایی در ایام دفاع مقدس - در شامگاه ششم رمضان المبارک ۱۴۲۷ ق/ ۸ مهر ۱۳۸۵ ش، در ۸۲ سالگی بدرود حیات گفت و پیکر پاکش در عصر دوشنبه هشتم رمضان، با شرکت صدها هزار نفر از مردم و علمای قم و کاشان تشییع و پس از نماز فرزندش آیت الله سید میر محمد یثربی، در کنار گلزار شهدای شهر به خاک سپرده شد و پیام های تسلیت متعدد مقام معظم رهبری و مراجع عالیقدر تقلید صادر، و مجالس یادبود فراوان در تجلیل از مقام علمی و عملی وی برگزار گردید.

مرحوم آیت الله حاج شیخ محمدحسن بروجردی - از شاگردان آیت الله میرزامهدی اصفهانی - و نیایش آیت الله آخوند ملاعبدالله بروجردی (۱۲۵۶ - ۱۳۲۹ ق) از شاگردان علامه فقیه شیخ محمدباقر نجفی مسجدشاهی و از استادان سطوح آیت الله العظمی بروجردی، و پدر جدش ملاعبدالباقی - از شاگردان ملا اسدالله بروجردی - است. معظم له ادبیات و سطوح (قوانین و شرح لمعه) را نزد پدرش، و سطوح عالی را هم در محضر حضرات آیات: شیخ هاشم قزوینی و شیخ مجتبی قزوینی آموخت و پس از آن به درس آیت الله العظمی میلانی حاضر شد و بهره های فراوان برد. پس از وفات استاد (۱۳۹۵ ق) به نجف اشرف رفت و چند سالی هم از درس های آیت الله العظمی خوبی استفاده نمود. سپس به ایران بازگشت و در تهران ساکن شد و به تدریس و تألیف و تبلیغ دین اشتغال ورزید و برای ترویج مکتب اهلبیت (ع) در حوزه های علمیه: آباءه، شهرضا و خوانسار به تدریس سطوح پرداخت. سپس به قم بازگشت و در درس های آیات عظام: وحید خراسانی و میرزا جواد تبریزی شرکت نمود و عمر خویش را به تألیف و منبر و تدریس و تحصیل سپری ساخت. او اهل تهجد و محاسبه نفس بود و اعمال خویش را در دفتری می نوشت. هر روز نماز جعفر (و گاه چند مرتبه) و زیارت عاشورا و چند جزء قرآن را می خواند و دستی بخشنده داشت. کتابخانه اش را وقف آستان قدس رضوی و املاک خویش را برای زائر سرا در مشهد مقدس وقف نمود. با فلسفه و عرفان نظری شدیداً مخالف بود و بر استفاده از مکتب اهل بیت به عنوان تنها راه نجات و سعادت بشر تأکید داشت. صفا و صداقت و ساده زیستی از زندگی اش نمایان بود.

تألیفات او عبارتند از:

۱. علی (ع) اسوه زندگی؛
 ۲. حماسه بی نظیر در کنار بستر حضرت زهرا (س)؛
 ۳. امام حسن (ع)؛
 ۴. جعفر بن ابی طالب پرچمدار موته؛
 ۵. بازگشت، شرح رسالة الانصاف فیض کاشانی؛
 ۶. اسلام و اندیشه های فلسفی (۲ ج)؛ نقد بر فلسفه.
- و آثار غیر چاپی اش نیز عبارت است از:
۱. امام حسین (ع)؛
 ۲. بررسی قصه ازدواج های امام حسن (ع)؛
 ۳. شرح خطبه امام رضا در توحید؛
 ۴. ردّ بر حافظ و مولوی و ابن عربی.
- آن مرحوم در ۷۲ سالگی در ۱۰ رجب ۱۴۲۷ ق برابر با ۱۳ مرداد ۱۳۸۵ ش چشم از جهان فرو بست و پیکرش پس از نماز آیت الله العظمی وحید خراسانی، به مشهد مقدس انتقال یافت و پس از نماز مجدد آیت الله سیدجعفر سیدان، در صحن آزادی حرم امام رضا (ع) به خاک سپرده شد.
- ناصرالدین انصاری قمی

*

شیخ محمدحسن آل یاسین

دانشمند معظم و محقق فرزانه استاد گرانقدر شیخ محمدحسن آل یاسین فرزند آیت الله شیخ محمدرضا و نوه شیخ عبدالحسین آل یاسین کاظمینی، که از علمای بزرگ عراق بود درگذشت. وی در سال ۱۳۵۰ ق/ ۱۹۳۱ م در نجف اشرف دیده به جهان گشود و در دامان پدری فقیه و دانشمند پرورش یافت.

شیخ محمدحسن مقدمات را نزد پدر خود و شیخ محمدرضا عامری، و سطوح را نزد حضرات آیات: شیخ عباس رمیثی

و شیخ محمدطاهر آل راضی به پایان برد. درس خارج فقه و اصول را از محضر آیات: پدر ارجمند خود و عموی خویش (شیخ مرتضی آل یاسین) و سید ابوالقاسم خوبی استفاده نمود. ایشان پس از درگذشت عموی خود (علامه شیخ راضی آل یاسین) در سال ۱۳۷۲ ق به زادگاه پدران خویش یعنی شهر کاظمین رفت و تا آخر عمر مبارک خود مشغول ترویج و تألیف و تحقیق بود.

ایشان کارهای فرهنگی زیادی انجام داد که می توان به موارد زیر اشاره کرد:

۱. تأسیس انتشارات معارف جهت چاپ و پخش کتاب؛
۲. تأسیس کتابخانه عمومی به نام امام حسن (ع)؛
۳. تأسیس و سردبیری مجله بلاغ، از سال ۱۳۸۷ ق؛
۴. ریاست «الجمعیة الاسلامیة للخدمات الثقافیة» در شهر کاظمین.

استاد آل یاسین عشق زیادی در جهت احیای میراث علمی اسلامی داشت و بسیاری از مخطوطات را به چاپ رساند. وی برای نشر معارف و فرهنگ در کنفرانس ها و کنگره های زیادی در داخل عراق و خارج شرکت می کرده و کتاب هایی که به تحقیق و تلاش فرهنگی ایشان به چاپ رسیده است، بیش از ۵۰ عنوان می باشد.

وی در سال ۱۴۰۰ ق/ ۱۹۸۰ م به عضویت مجمع علمی عراق درآمد و در همان سال نیز به مجمع علمی اردن پیوست. همینطور عضویت هیئت مؤلفین «معجم النظائر العربیة» را نیز داشت. این هیئت از سوی مجمع علمی عراق در سال ۱۹۹۲ م تشکیل شده بود.

سر انجام استاد علامه شیخ محمدحسن آل یاسین در پی بیماری در روز شنبه

۴۳. مناسک العمرة المفردة، ۱۹۷۰م، بغداد؛
۴۴. الأرقام العربية: مولدها، نشأتها، تطورها، ۱۹۸۲م، بغداد؛
۴۵. لمحات من تاريخ الكاظمية، ۱۹۷۰م، بغداد؛
۴۶. الإمام الحسن بن علي (ع)، ۱۹۸۰م، بيروت؛
۴۷. الإمام علي بن أبي طالب (ع)، ۱۹۷۸م، بيروت؛
۴۸. السيد علي آل طاووس، ۱۹۶۵م، بغداد؛
۴۹. السيد محسن الأعرجي (المتوفى عام ۱۲۲۷ق)، ۱۹۷۳م، بغداد؛
۵۰. مصعب بن عمير، ۱۹۸۷م، بغداد؛
۵۱. سعد بن معاذ، ۱۹۸۷م، بغداد؛
۵۲. زيد بن حارثة، ۱۹۸۷م، بغداد؛
۵۳. جعفر بن أبي طالب، ۱۹۸۷م، بغداد؛
۵۴. سعد بن عبادة، بيروت؛
۵۵. الحُبَاب بن المنذر، بيروت؛
۵۶. عبادة بن الصامت، بيروت؛
۵۷. سلمان الخير، بيروت؛
۵۸. أبوذر الغفاري، بيروت؛
۵۹. المقداد بن عمرو، بيروت؛
۶۰. حذيفة بن اليمان، بيروت؛
۶۱. زيد بن صوحان، بيروت؛
۶۲. خزيمه بن ثابت، بيروت؛
۶۳. أبو الهيثم بن التيهان، بيروت؛
۶۴. عبدالله بن بُدَيْل، بيروت؛
۶۵. هاشم بن عتبة المرقال، ۱۹۹۹م، بيروت؛
۶۶. عمار بن ياسر، ۱۹۹۹م، بيروت؛
۶۷. محمد بن أبي بكر، ۱۹۹۹م، بيروت؛ فهرست كامل تحقيقات و پژوهش های استاد آل ياسين:
۱. الإقناع في العروض و تخريج القوافي، از صاحب بن عباد، ۱۹۶۰م، بغداد؛
۲. الأمثال السائرة من شعر المتنبي، از صاحب بن عباد، ۱۹۶۵م، بغداد؛
- ۱۹۷۰م، مشهد مقدس؛
۲۲. هوامش على كتاب «نقد الفكر الديني»، ۱۹۷۱م، بيروت؛
۲۳. نهج البلاغة لمن؟، ۱۹۷۵م، بغداد؛
۲۴. المهدي المنتظر (عج) بين التصور و التصديق؛
۲۵. حمزة بن عبدالمطلب، ۱۹۸۷م، بغداد؛
۲۶. مالك بن نويرة، حياته و شعره؛
۲۷. عبدالله بن رواحة، ۱۹۸۷م، بغداد؛
۲۸. سعد بن الربيع، ۱۹۸۷م، بغداد؛
۲۹. محمد بن محمد بن النعمان «الشيخ المفيد»، ۱۹۷۰م، بغداد؛
۳۰. صاحب بن عباد (حياته و أدبه)، ۱۹۵۷م، بغداد؛
۳۱. تاريخ المشهد الكاظمي، در سه جلد كه جلد اول به تاريخ ۱۹۵۷م در بغداد به چاپ رسيد؛
۳۲. شعراء كاظميون، دو جلد، ۱۹۸۰م، بغداد؛
۳۳. تاريخ الصحافة في الكاظمية، ۱۹۶۹م، بغداد؛
۳۴. تاريخ الحكم البويهى، ۱۹۶۶م، بغداد؛
۳۵. نصوص الردة في تاريخ الطبري، نقد و تحليل، ۱۹۷۳م، بيروت؛
۳۶. المعنى و الأحاجي و الألغاز، ۱۹۶۴م، بغداد؛
۳۷. معجم النبات و الزراعة، دو جلد، ۱۹۸۶ و ۱۹۸۹م، بغداد؛
۳۸. المادة بين الأزلية و الحدود، ۱۹۷۴م، بغداد؛
۳۹. ديوان شعر (مخطوط)؛
۴۰. مسائل لغوية في مذاكرات مجعية، بغداد ۱۹۹۲م؛
۴۱. الدين الاسلامي: اصوله، نظمه، تعاليمه، ۱۹۵۷م، بغداد؛
۴۲. المعاد، ۱۹۷۰م، بيروت؛
- ۲۶ جمادى الثاني ۱۴۲۷ق برابر با ۳۱ تير ۱۳۸۵ش در سن ۷۷ سالگی در شهر كاظمين دار فانی را وداع گفت. پیکرش با تجلیل فراوان در همان شهر در صحن مطهر كاظمين - در مقبره خانوادگی - به خاک سپرده شد.
- برخی از تألیفات استاد آل ياسين عبارتند از:
۱. تقريرات الفقه (تقريرات درس پدرش)؛
۲. تقريرات الفقه (تقريرات درس خوئی)؛
۳. تقريرات الاصول (تقريرات درس خوئی)؛
۴. على هامش كتاب العروة الوثقى، ۱۹۷۴م، بغداد؛
۵. بين يدي المختصر النافع، ۱۹۵۷م، بغداد؛
۶. الاسلام بين الرجعية و التقدمية، ۱۹۶۱م، نجف اشرف؛
۷. الاسلام و الرقى، ۱۹۵۹م، بغداد؛
۸. الاسلام و السياسة، ۱۹۶۰م، بغداد؛
۹. الاسلام و نظام الطبقات، ۱۹۵۹م، بغداد؛
۱۰. في رحاب الاسلام، ۱۹۸۴م، بيروت؛
۱۱. مفاهيم اسلامية، ۱۹۶۴م، بغداد؛
۱۲. المبادئ الدينية للناشئين؛
۱۳. الشباب و الدين، ۱۹۷۵م، بغداد؛
۱۴. الانسان بين الخلق و التطور، دو جلد، ۱۹۷۶ و ۱۹۸۰م، بغداد؛
۱۵. الله بين الفطرة و الدليل، ۱۹۶۹م، بغداد؛
۱۶. النبوة، ۱۹۷۲م، بغداد؛
۱۷. الإمامة، ۱۹۷۲م، بيروت؛
۱۸. العدل الإلهي بين الجبر و الإختيار، ۱۹۶۹م، بغداد؛
۱۹. في رحاب القرآن، ۱۹۶۹م، بغداد؛
۲۰. التخطيط القرآني للحياة؛
۲۱. منهج الطوسي في تفسير القرآن،

آل أعين؛ ج) الاصول الاعتقادية، از شريف مرتضى؛ د) التذكرة في الأصول الخمسة، از صاحب بن عباد؛ ٣٦. نفائس المخطوطات (مجموعة سوم)، ١٩٥٥م، بغداد، كه شامل ديوان سموأل بن عاديًا اثر أبو عبد الله نفظويه نحوي) می باشد؛ ٣٧. نفائس المخطوطات، (مجموعة چهارم)، ١٩٥٥م، بغداد كه شامل رساله های زیر می باشد: الف) رسالة في أحوال عبد العظيم الحسيني (ع)، از صاحب بن عباد؛ ب) رسالة آداب البحث و شرحها، از طاش كبرى زاده؛ ج) تخميس البردة، از سيد علي خان مدني؛ د) مسألة في البداء؛ از شيخ محمد جواد بلاغي؛ هـ) مسألة و حيزة في الغيبة، از سيد مرتضى. ٣٨. نفائس المخطوطات (مجموعة پنجم)، ١٩٥٥م، بغداد، كه شامل رساله های زیر می باشد: الف) منازل الحروف، از علي بن عيسى رماني؛ ب) رسالة في خير مارية القبطية، از شيخ مفيد؛ ج) مسألة في النص الجلي، از شيخ مفيد؛ د) مجموعة في فنون من علم الكلام، از سيد مرتضى؛ ٣٩. نفائس المخطوطات (مجموعة ششم)، ١٩٥٦م، بغداد كه شامل ديوان المثقب العبيدي می باشد؛ ٤٠. نفائس المخطوطات (مجموعة هفتم)، ١٩٥٦م، بغداد كه شامل رسائل فلسفي میان خواجه نصير الدين طوسي و نجم الدين كاتبي می باشد، به شرح زیر: الف) رسالة في إثبات واجب الوجود، از كاتبي؛ ب) التعليقات على رسائل الكاتبي، از طوسي؛ ج) مناقشات الكاتبي لتعليقات الطوسي؛ د) رد الطوسي على مناقشات الكاتبي؛ هـ) الاعتراف بالحق، از كاتبي.

عبد الحسين جواهر كلام

النخل، از قاسم بن سلام؛ ٢٢. الكشف عن مساوي شعر المتنبي، از صاحب بن عباد، ١٩٦٤م، بغداد؛ ٢٣. المحيط في اللغة، از صاحب بن عباد، در ١١ جلد، ١٩٩٤م، بيروت؛ ٢٤. مقدمة كتاب العين في أرجح نصوصها، از خليل بن أحمد فراهيدي، ١٩٧٧م، بغداد؛ ٢٥. نسيم السحر، از عبد الملك بن محمد ثعالي، ١٩٥٨م، بغداد؛ ٢٦. تاريخ العرب قبل الاسلام، از أصمعي، ١٩٥٩م، بغداد؛ ٢٧. الشافي، تحقيق و تصحيح، از سيد مرتضى؛ ٢٨. عنوان المعارف و ذكر الخلائف، از صاحب بن عباد، ١٩٥٣، نجف اشرف؛ ٢٩. كتاب المتوارين، از عبد الغني بن سعيد آزدي، ١٩٧٥م، دمشق؛ ٣٠. وقعة الجمل، از محمد بن زكريا غلابي بصري، ١٩٧٠م، بغداد؛ ٣١. مناقب جعفر بن أبي طالب، از ضياء الدين محمد بن عبد الواحد مقدسي دمشقي، ١٩٦٩م، بغداد؛ ٣٢. من وافقت كنيته كنية زوجته، از محمد بن عبد الله نيسابوري؛ ٣٣. فصوص الحكم، از أبو نصر محمد فارابي، ١٩٧٧م، بغداد؛ ٣٤. نفائس المخطوطات (مجموعة نخستين)، ١٩٥٣م، نجف اشرف، كه شامل رساله های زیر می باشد: الف) الإبانة عن مذهب أهل العدل، از صاحب بن عباد؛ ب) عنوان المعارف و ذكر الخلائف، ١٢٨ از صاحب بن عباد؛ ج) إيمان أبي طالب (رض)، از شيخ مفيد؛ د) الأضداد في اللغة (از ابن دهان نحوي)؛ ٣٥. نفائس المخطوطات (مجموعة دوم)، ١٩٥٣م، بغداد كه شامل رساله های زیر می باشد: الف) ديوان أبي الأسود الدولي؛ ب) رسالة أبي غالب الزراري في

٣. التنبيه على حدوث التصحيف، از حمزة بن حسن اصفهاني، ١٩٦٧م، بغداد؛ ٤. ديوان أبي الأسود الدولي، به روايت ابن جتي، ١٩٥٤م، بغداد؛ ٥. ديوان أبي الأسود الدولي، از ابوسعيد حسن سكري، ١٩٧٤، بيروت؛ ٦. ديوان أبي طالب (رض)، اثر أبو هفان مهزومي بصري؛ ٧. ديوان أبي طالب (رض)، اثر علي بن حمزه بصري؛ ٨. ديوان الخبز أربي؛ ٩. ديوان الشيخ جابر الكاظمي، ١٩٦٤م، بغداد؛ ١٠. ديوان صاحب بن عباد، شرح و تحقيق، ١٩٦٥م، بغداد؛ ١١. ديوان المثقب العبيدي، اثر محمد بن حسن أحوال، ١٩٥٦م؛ ١٢. رسالتان في الفرق بين الضاد و الظاء، از محمد بن نشوان حميري و محمد بن يوسف اندلسي، ١٩٦١م، بغداد؛ ١٣. الروزنامة، اثر صاحب بن عباد، ١٩٥٨م، بغداد؛ ١٤. شرح قصيدة صاحب بن عباد في اصول الدين، اثر قاضي جعفر بن أحمد بهلولي يمني، ١٩٦٥م، بغداد؛ ١٥. شرح مشكل أبيات المتنبي، از ابن سيده اندلسي، باريس؛ ١٦. العباب الزاخر و اللباب الفاخر، اثر حسن بن محمد صغاني، در ٥ جلد، از سال ١٩٧٧ تا ١٩٨٧م، بغداد؛ ١٧. الفرق بين الضاد و الظاء، از صاحب بن عباد، ١٩٥٨م، بغداد؛ ١٨. الفصول الأدبية، از صاحب بن عباد، ١٩٨٢، دمشق؛ ١٩. كتاب الاشتقاق، از أصمعي، ١٩٦٨م، بغداد؛ ٢٠. كتاب السحاب و المطر و الأزمنة و الرياح، از قاسم بن سلام؛ ٢١. كتاب الشجر و النبات و كتاب